

Projekt

z dnia 21 marca 2024 r.

Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....

RADY POWIATU CIESZYŃSKIEGO

z dnia ..... r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2027

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz.107) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.) oraz po przeprowadzeniu konsultacji zgodnie z uchwałą nr XXXII/277/13 Rady Powiatu Cieszyńskiego z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji

Rada Powiatu Cieszyńskiego postanawia:

§ 1.

Uchwalić i przyjąć do realizacji Powiatowy Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Powiatu Cieszyńskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

POWIATOWY PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

NA LATA 2024-2027

CIESZYN 2024

Spis treści

Wstęp	2
Wykaz aktów prawnych	3
Analiza działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc	4
Analiza SWOT	6
Cele oraz adresaci programu	7
Kwalifikacje osób prowadzących programy	8
Dokumentacja	8
Nabór uczestników	9
Reguły uczestnictwa	9
Formy realizacji	10
Czas trwania oddziaływań	10
Treści merytoryczne	11
Spotkania indywidualne	11
Spotkania grupowe.....	11
Monitoring i ewaluacja	14
Ewaluacja.....	14
Monitoring.....	15
Przewidywane efekty realizacji programu oraz zasady finansowania	16

Wstęp

Pojęcie **przemocy domowej** zostało zdefiniowane w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, a także istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przeciwdziałanie przemocy domowej obejmuje działania skierowane zarówno do osób krzywdzonych, jak i do osób stosujących przemoc domową. Skuteczność działań podejmowanych wobec rodziny, w której istnieje przemoc zależy w głównej mierze od wieloaspektowości i kompleksowości udzielonej pomocy.

Realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie opracowało Powiatowy program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2027, zwany dalej Programem. Program zgodny jest z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 oraz Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027. Opracowany Program jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Powiatowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2018-2023.

Wykaz aktów prawnych

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.);
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.);
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.);
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 145);
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 17);
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 37);
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 571);
- uchwałę nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023, poz. 1232);
- rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 roku, poz. 1163
- rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U. z 2023 roku, poz. 1164)
- Zaleceń dotyczących realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na terenie województwa śląskiego na lata 2024-2030.

Analiza działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc

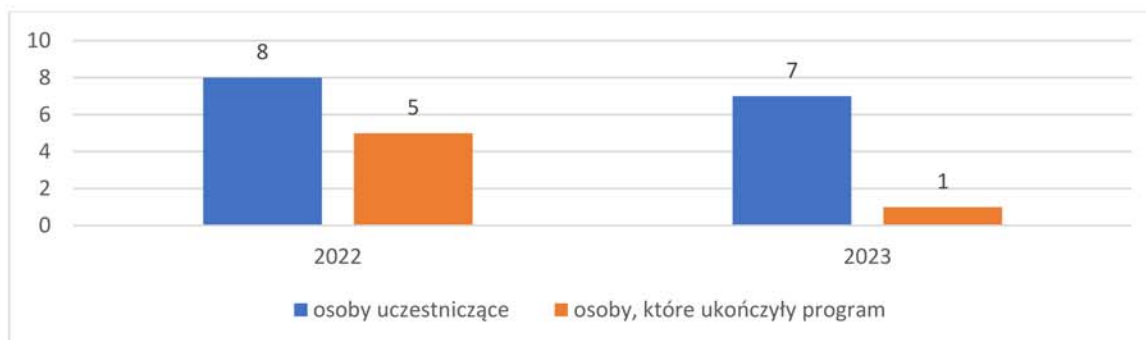
Powiat prowadzi oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową przy pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ewidencjonuje podmioty oraz organizacje pozarządowe, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc domową, a w szczególności realizujące programy korekcyjno-edukacyjne. Po sporządzeniu informatora przesyła go Prezesowi Sądu Rejonowego w Cieszynie, Prokuratorowi Rejonowemu w Cieszynie, Komendantowi Powiatowemu Policji w Cieszynie oraz gminom powiatu cieszyńskiego dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca każdego kolejnego roku.

Działania wobec osób stosujących przemoc domową są najtrudniejszym elementem systemu wsparcia rodziny z problemem przemocy z uwagi na trudności w uznaniu faktu stosowania przemocy domowej przez sprawcę i jego chęci zmiany, co jest warunkiem koniecznym do uczestnictwa w Programie.

W latach 2017-2018 zadanie opracowania i realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego było zlecane, zgodnie z zapisami ustawy oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w drodze otwartego konkursu ofert organizacji pozarządowej – Stowarzyszeniu Pomocy Wzajemnej „Być Razem” z Cieszyna. W latach 2019-2021 nie realizowano Programu. W latach 2022-2023 zrealizowano po jednej edycji Programu.

Wykres 1. Liczba osób biorących udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową w latach 2022-2023

Źródło: opracowanie własne PCPR w Cieszynie

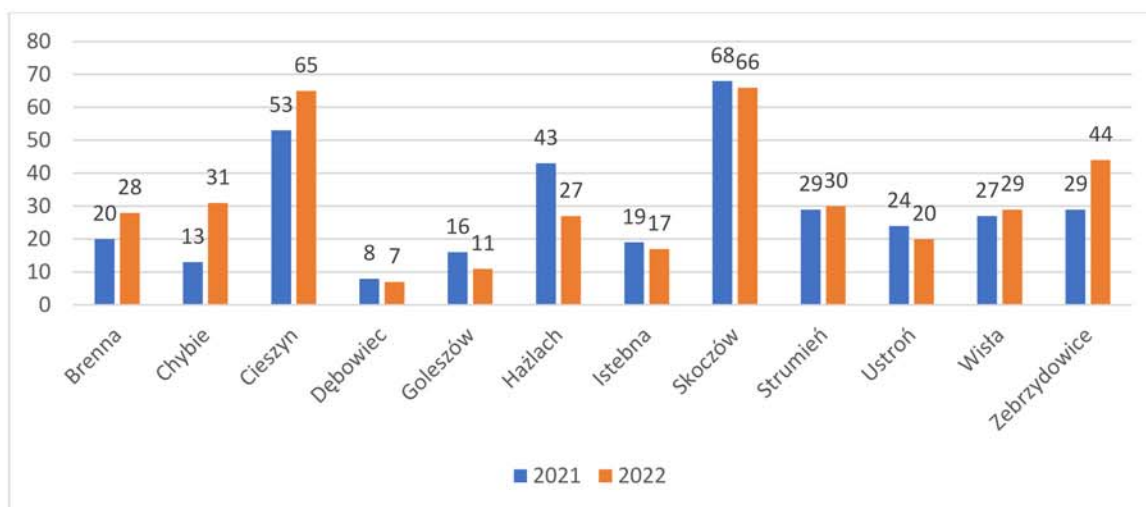
W latach 2020-2023 prowadzono działania monitorujące osoby, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny w ostatnich 3 latach. W 2020 roku monitoringowi poddano osoby, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny w roku 2017. Monitoringowi poddano 4 osoby. Jeden mężczyzna przebywał w Zakładzie Karnym, tym samym zakwalifikowano go jako osobę, która powróciła do zachowań przemocowych. Pozostałe osoby nie powróciły do zachowań przemocowych, w tym jeden mężczyzna otrzymał prawo do opieki nad dzieckiem.

W roku 2023 monitoringowi poddano osoby, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny w roku 2022. Monitoringowi poddano 5 osób, z których żadna nie powróciła do zachowań przemocowych. Ustalono również, iż często utrzymywały się konflikty w systemach rodzinnych, w których zaczęto prowadzić osobne gospodarstwa domowe.

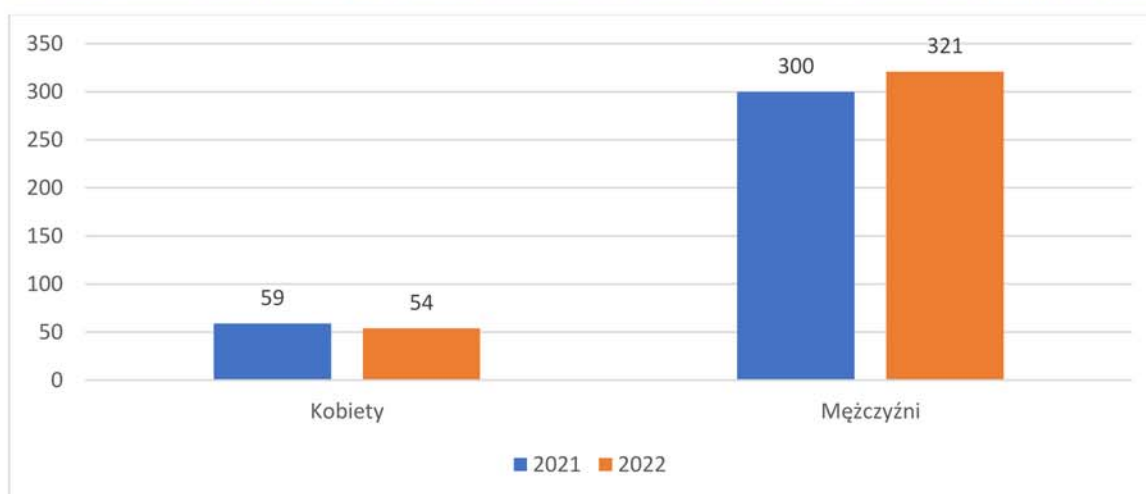
Z danych przekazanych przez zespoły interdyscyplinarne wynika, iż na terenie powiatu cieszyńskiego liczba osób, które stosują przemoc wobec swoich bliskich wynosi prawie 400 osób rocznie.

Wykres 2. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2021-2022 z podziałem na gminy

Źródło: ośrodki pomocy społecznej, centrum usług społecznych z terenu powiatu cieszyńskiego

Wykres 3. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2021-2022 – podział ze względu na płeć

Źródło: ośrodki pomocy społecznej, centrum usług społecznych z terenu powiatu cieszyńskiego

Analiza SWOT

MOCNE STRONY

- Dobra współpraca PCPR z gminnymi jednostkami pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi
- Możliwość zlecania zadań własnych i z zakresu administracji rządowej organizacjom pozarządowym
- Wykwalifikowana kadra nastawiona na rozwój
- Możliwość kierowania do uczestnictwa w programie przez sądy
- Możliwość kierowania do uczestnictwa w programie przez zespoły interdyscyplinarne

SŁABE STRONY

- Niewystarczająca wysokość środków finansowych
- Małe zainteresowanie i niska aktywność beneficjentów udzielanego wsparcia
- Niewystarczająca współpraca instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej (m.in. sądy, służba zdrowia)
- Niska świadomość społeczna konieczności zmian

SZANSE

- Kompatybilność przepisów prawa
- Wzrost świadomości społeczności lokalnej,
- Współpraca Powiatu i gminnych jednostek samorządu terytorialnego, w tym jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z sądami

ZAGROŻENIA

- Funkcjonowanie niespójnych przepisów prawa
- Brak współpracy wszystkich służb w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Cele oraz adresaci programu

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową prowadzony jest w celu zaprzestania stosowania przemocy domowej.

Standard prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych obejmuje:

- zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
- powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
- zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
- wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
- poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
- uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy; uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Program korekcyjno-edukacyjny jest kierowany w szczególności do:

- osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując do uczestnictwa w Programie,
- osób skierowanych przez zespoły interdyscyplinarne,
- osób stosujących przemoc domową, uzależnionych od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie terapii uzależnień,
- osób, stosujących przemoc domową, które same zgłoszą się do Programu.

Kwalifikacje osób prowadzących programy

Programy korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową (spotkania grupowe i indywidualne) prowadzone są przez osoby, które:

1. posiadają wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej

lub

2. posiadają tytuł zawodowy magistra na kierunku:
  - psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
  - innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji,

lub

3. są terapeutami lub psychoterapeutami;
4. posiadają udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
5. posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

Dokumentacja

Wszystkie działania podejmowane w ramach Programu są dokumentowane poprzez:

- korespondencję z urzędami i uczestnikami,
- wywiady,
- ankiety,
- kontrakty z uczestnikami,
- listy obecności,
- notatki,
- tematyka spotkań indywidualnych,
- tematyka spotkań grupowych,
- raporty,
- inne dokumenty potwierdzające prowadzenie działań w ramach Programu.

Nabór uczestników

Uczestnicy Programu mogą się zgłaszać indywidualnie lub za pośrednictwem pracowników socjalnych, kuratorów, policjantów, terapeutów, itp., którzy w ramach swojej pracy zawodowej stykają się z problemem przemocy domowej, a także mogą być kierowani przez zespoły interdyscyplinarne oraz sądy. Po zgłoszeniu się do Programu, osoba otrzymuje zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa, podpisane przez starostę lub osobę przez niego upoważnioną.

Do udziału w Programie prowadzone są działania kwalifikacyjne, uwzględniające diagnozę ich funkcjonowania i sytuacji życiowej, a także specyfikę stosowanej przemocy.

Warunkiem przyjęcia do Programu jest podpisanie kontraktu, w którym uczestnik zaakceptuje reguły uczestnictwa w Programie oraz rozpocznie udział w spotkaniach grupowych lub indywidualnych.

Każda osoba chcąc wziąć udział w Programie uczestniczy w indywidualnej sesji kwalifikacyjnej do Programu i przyjmuje zasady Programu określone w kontrakcie oraz normy grupowe ustalone podczas pierwszej sesji grupowej.

Program swoim zasięgiem obejmuje w pierwszej kolejności osoby z terenu powiatu cieszyńskiego, niezależnie od statusu materialnego.

Reguły uczestnictwa

Na czas uczestnictwa w Programie uczestnicy powinni zobowiązać się do przestrzegania następujących reguł uczestnictwa:

1. zadeklarować swój udział w Programie i uczestnictwo w zajęciach, realizowanych w trybie minimum jednego spotkania w tygodniu w formie grupowej, z uwzględnieniem odstępstw wynikających z świąt i innych dni wolnych od pracy.
2. informować o planowanych nieobecnościach,
3. nie stosować przemocy w kontaktach z domownikami,
4. poszanować zasady współżycia społecznego,
5. wyrazić zgodę na badanie ewaluacyjne na zakończenie Programu i badania monitorujące w trakcie trwania Programu oraz po jego zakończeniu przez 3 lata.

Nie zastosowanie się do wyżej wymienionych reguł może spowodować wykluczenie osoby z uczestnictwa w Programie. Do ukończenia Programu konieczny jest nie mniejszy niż 75 % obligatoryjny poziom obecności na zajęciach grupowych.

Uczestnicy Programu podpisując kontrakt zobowiązują się do przestrzegania zasad w nim zawartych.

Formy realizacji

W przypadku realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową w tym samym miejscu, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, należy zadbać o bezpieczeństwo osób doznających przemocy domowej np. poprzez realizację programów w innych godzinach lub dniach, od tych, w których udzielana jest pomoc osobom doznającym przemocy. Nie dopuszcza się prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych w miejscach zapewniających całodobowe schronienie dla osób doświadczających przemocy domowej.

Program korekcyjno-edukacyjny prowadzony jest w formie działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych, ukierunkowanych na taką zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie.

Zajęcia prowadzone w ramach Programu mają charakter grupowy lub indywidualny, przy czym mogą być zastosowane obie formy lub jedna z nich.

Zajęcia wchodzące w skład Programu są prowadzone w grupach, których wielkość pozwoli na sprawne ich realizowanie oraz da możliwość wykonywania w trakcie Programu praktycznych ćwiczeń grupowych mających na celu zmianę zachowań i postaw związanych z przemocą oraz rozwijających umiejętności samokontroli.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach programy psychologiczno-terapeutyczne mogą być prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającich porozumiewanie się na odległość.

Czas trwania oddziaływań

Łączny czas Programu winien obejmować około 60 godzin. Od zasady tej przewiduje się odstępstwa w zakresie pomniejszenia liczby wymaganych godzin zajęć dla każdego uczestnika pod warunkiem realizacji wskazanych w § 2 rozporządzenia i uwzględnienia wszystkich treści programowych określonych w pkt 7 Zaleceń dotyczących opracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na terenie województwa śląskiego na lata 2024-2030.

Przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami grupowymi nie powinny być dłuższe niż tydzień. Wyjątkiem są drobne kilkudniowe odstępstwa wynikające z umiejscowienia w kalendarzu świąt i pozostałych dni wolnych od pracy.

Treści merytoryczne

Spotkania indywidualne

Spotkania indywidualne obejmują sesję indywidualną kwalifikacyjną do programu oraz zajęcia indywidualne w okresie trwania całej edycji Programu.

Sesja indywidualna kwalifikująca do Programu obejmuje:

- diagnozę problemu, wraz ze specyfiką przemocy, jaką stosowali,
- diagnozę motywacji i stopnia świadomości,
- zebranie wywiadu (kwestionariusze),
- podpisanie kontraktu.

Spotkania grupowe

Spotkania grupowe składają się z 2-3 godzinnych sesji, w tym sesji orientacyjnej i sesji kończącej program.

Sesja orientacyjna obejmuje:

- zapoznanie z Programem i jego założeniami,
- zapoznanie z cyklem przemocy,
- rozwijanie samokontroli, zapoznanie z technikami powstrzymywania przemocy,
- analiza techniki „Plan bezpieczeństwa”.

Sesja kończąca Program obejmuje:

- podsumowanie uczestnictwa poszczególnych osób,
- sugestia podjęcia dalszych działań, tworzenie indywidualnego planu działania,
- przekazanie informacji o możliwości podejmowania działań terapeutycznych.

Pozostałe sesje powinny być podzielone są na moduły, obejmujące nw. tematykę:

- **społeczno-kulturowe źródła i okoliczności towarzyszące przemocy domowej** – powiązania między przemocą a stereotypami dotyczącymi płci i relacji między kobietami i mężczyznami oraz rodzicami i dziećmi,
- **problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich** – potrzeby osób stosujących przemoc dotyczące władzy i kontroli, zaprzeczanie odpowiedzialności za przemoc i obwinianie osób doznających przemocy, proces wiktyimizacji, rozróżnianie zachowań agresywnych i asertywnych,

rozpoznawanie osobistych postaw związanych z przemocą, uczenie się odpowiedzialności za własne decyzje,

- **planowanie i rozwijanie samokontroli** – mechanizmy agresywnych zachowań, zaprzeczanie aktom przemocy i zniekształcanie obrazu minionych wydarzeń, zniekształcenie myślenia i unikanie świadomego wyboru oraz decyzji, rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych, ćwiczenie technik powstrzymywania agresywnych reakcji,
- **uzależnienia a problem przemocy** – rozpoznawanie uzależnienia od alkoholu i narkotyków, specyfika związku między nadużywaniem substancji chemicznych a stosowaniem przemocy, zaburzenia życia rodzinnego spowodowane uzależnieniami rodziców, rozpoznawanie jak ślady bycia krzywdzonym przekształcają się we wrogość wobec innych,
- **komunikacja interpersonalna** – zdolność do rozpoznawania oraz konstruktywnego wyrażania uczuć, intymność i umiejętność empatycznego słuchania innych i reagowania z szacunkiem, umiejętności rozwiązywania konfliktów oparte na negocjacjach i kompromisach, rozpoznawanie różnych form wyrażania wrogości i braku szacunku oraz uczenie się konstruktywnych postaw wobec innych,
- **promocja pozytywnych standardów i wartości życia rodzinnego** – wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo w związkach i w rodzinie, szczerłość i solidność, akceptowanie osobistej odpowiedzialności za czyny, rozwijanie zdolności do szacunku i wsparcia oraz akceptacji dla uczuć, opinii, postępowania i przyjaciół partnerki/partnera, sprawiedliwość i równość w podziale praw i obowiązków, partnerstwo ekonomiczne,
- **przemoc seksualna** – rozpoznawanie poniżających i nieakceptowanych przez partnerkę/ partnera zachowań i sytuacji związanych z seksem, jako ważnej formy przemocy,
- **dzieci, przemoc i wychowanie** – wpływ przemocy domowej na psychikę i zachowanie dzieci, uświadomienie, że agresywne metody wychowawcze krzywdzą dzieci i uczą je stosowania przemocy, modelowanie pozytywnych form i umiejętności rodzicielskich,
- **tolerancja i szacunek wobec osób starszych i niepełnosprawnych** – nauka pozytywnych zachowań wobec ludzi starszych i niepełnosprawnych oraz radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi i trudnościami w kontaktach interpersonalnych z takimi osobami.

Tematyka zajęć realizowana podczas spotkań grupowych może być realizowana również indywidualnie, w przypadku wyboru takiej formy prowadzenia zajęć.

Podmiot realizujący program ma możliwość doprecyzowania tematyki zajęć do uczestników w sposób wyczerpujący wskazania zawarte w rozporządzeniu z 20 czerwca 2023

---

r. oraz Zaleceń. Zawartość merytoryczna programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową powinna, oprócz oddziaływań edukacyjnych, obejmować praktyczne ćwiczenia dostarczające korekcyjnych doświadczeń osobistych, zmieniających zachowania i postawy związane z przemocą oraz rozwijające umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia.

Osobom, które spełniły warunki ukończenia programu, wydawane są zaświadczenia, które podpisuje starosta bądź osoba przez niego upoważniona.

Monitoring i ewaluacja

Program powinien kończyć się badaniem ewaluacyjnym uczestników, dotyczącym przebiegu i efektów oddziaływań. Przebieg i efekty programu korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową objęte są badaniami monitorującymi w trakcie trwania Programu oraz po jego zakończeniu przez 3 lata.

Metody ewaluacji i monitoringu:

- 1) ankieta,
- 2) obserwacja,
- 3) rozmowa,
- 4) wywiad swobodny nieustrukturyzowany.

Wnioski z działań monitorujących i ewaluacyjnych zostaną wykorzystane do przyszłego doskonalenia metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. Działanie ewaluacyjne oraz monitorujące są dokumentowane na piśmie.

Ewaluacja

Ewaluacja jest przeprowadzana na etapie wstępnym (sesja indywidualna i pierwsza sesja grupowa), w trakcie realizacji oraz po zakończeniu Programu.

Ewaluacja przeprowadzana jest poprzez wypełnienie ankiety ewaluacyjnej. Kryteria ewaluacyjne obejmują m.in. zgodności zawartości merytorycznej Programu z założonymi celami, osiągnięcia założonych celów, oczekiwań uczestników, efektywności Programu.

Wskaźniki oceny Programu:

1. liczba osób, która rozpoczęła Program:
  - a. z własnej woli,
  - b. skierowanych przez sąd,
  - c. skierowanych przez zespół interdyscyplinarny,
  - d. z innych powodów.
2. liczba osób, które ukończyły Program.

Z ewaluacji sporządza się raport ewaluacyjny przygotowywany w oparciu o przedstawione kryteria. Raport przekazuje się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie do końca lutego każdego roku kalendarzowego.

Raport zawiera:

- a) opis działań,
- b) zastosowaną procedurę ewaluacyjną,

- c) informację o liczbie uczestników Programu, którzy rozpoczęli i ukończyli uczestnictwo w Programie
- d) uzyskane wyniki,
- e) wnioski.

Monitoring

Monitoring sytuacji w rodzinie sprawcy przemocy, prowadzi się na podstawie jego pisemnej zgody. Uzyskuje ją podmiot kierujący do Programu na etapie kwalifikacji do uczestnictwa bądź podmiot realizujący Program.

Badanie skuteczności programów korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową następuje poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego, przynajmniej raz w roku.

Monitoring prowadzi podmiot realizujący Program poprzez:

- bezpośredni kontakt z uczestnikiem programu (zaproszenie na monitoring),
- kontakt z pracownikami socjalnymi i Policją w celu uzyskania informacji na temat ewentualnych zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie,
- kontakt z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego i/lub grupy diagnostyczno-pomocowej,
- wymiana informacji z kuratorem zawodowym lub społecznym na temat osoby biorącej udział w Programie.

Wskaźnikiem skuteczności Programu jest liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu Programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej.

Przewidywane efekty realizacji programu oraz zasady finansowania

Zakłada się, że realizowane programy korekcyjno-edukacyjne doprowadzą do powstrzymania osób stosujących przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy, rozwiną umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie oraz pozwolą na kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie.

Ponadto uczestnicy zdobędą lub poszerzą wiedzę na temat mechanizmów powstawania przemocy domowej, a także umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy.

Zakłada się również, że osoby stosujące przemoc domową uznają swoją odpowiedzialność za stosowanie przemocy.

Przewidywane efekty realizacji Programu:

- minimum 1 edycja w ciągu każdego roku kalendarzowego,
- 8-10 osób uczestniczących w każdej edycji,
- 10 % uczestników skierowanych przez sąd
- 50 % uczestników skierowanych przez ZI
- 50 % uczestników kończących Program,
- 10 % z liczby osób, które ukończyły Program powrócą do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej w ciągu 3 lat od zakończenia Programu.

Środki na realizację Programu korekcyjno-edukacyjnego zapewnia budżet Państwa. Wojewoda Śląski przekazuje jednostce samorządu terytorialnego realizujących ww. programy środki finansowe na realizację zadania w danym roku kalendarzowym.

W przypadku realizacji ww. programów przez organizacje pozarządowe, mogą być również współfinansowane ze środków organizacji pozarządowych lub pozyskiwanych z innych źródeł.

Uzasadnienie

Realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie opracowało *Powiatowy program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2027*, zwany dalej Programem. Program zgodny jest z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 oraz Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027. Opracowany Program jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji *Powiatowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2023*.

Nadrzędnym celem opracowanego Programu jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc domowej przed dalszym stosowaniem przemocy, a przez to przeciwdziałanie przemocy w powiecie cieszyńskim. Działania podejmowane w ramach Programu będą służyć rozwijaniu umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie, kształtowaniu umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy domowej, zdobyciu i poszerzeniu wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy domowej, a także zdobyciu umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów domowych bez stosowania przemocy.

Realizując powyższe zadania uzasadnione jest podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2027, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

Program poddano konsultacjom w dniach 22 marca – 4 kwietnia br.

Przyjęcie Programu pozwoli na podejmowanie efektywnych działań wobec osób stosujących przemoc domowej, a tym samym wpłynie na zmniejszenie negatywnych następstw przemocy w życiu społecznym i rodzinnym.